

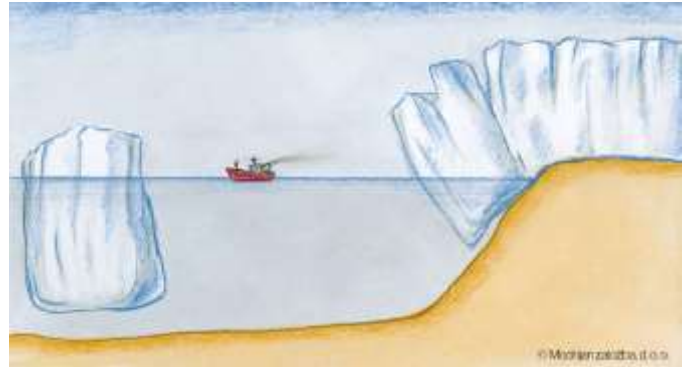
POLARNA OBMOČJA

ARKTIKA

Lega: območje na severu zemeljske oble in obsega skrajne severne dele Evrope, Rusije in Kanade ter Severno ledeno morje.

Velik del morja je stalno zmrznjen in prekrit z **ledenimi ploščami** (=zmrznjena morska voda). Te se zaradi gibanja morske vode lomijo.

Ledene gore (=zmrznjena sladka voda) pa se odlomijo od ledenikov na kopnem; morski tokovi jih nosijo proti jugu (nevarnost za plovbo – Titanic, 1912). Iz vode gleda le zgornji del, večji del ledene gore (80%) je pod gladino morja.

Ledena gora

Podnebje: polarno, celo leto temperature pod 0°C, del Arktike ima tundrsko podnebje (severna Kanada, Skandinavija, Sibirija).

V mrzlem polarnem pasu se pojavljata **polarni dan** in **polarna noč** – obdobji, ko Sonce ne zaide (polarni dan) oziroma ne vzide (polarna noč).

Prebivalci:

- **Eskimi (Inuiti)** - severni del Kanade, Aljaske in Grenlandije, ukvarjajo se z lovom na morske živali in kožuhovinarje ter ribolovom. Nekoč so živeli v **IGLUJIH**, ki so jih naredili iz ledenih blokov. Danes živijo v montažnih, ogrevanih hišah, delajo na naftnih poljih in v rudnikih.
- **Laponci** - severni del Skandinavije, redijo severne jelene.
- **Sibirski ljudstva** – sever Azije

Velike zaloge premoga, nafte, železove rude in drugih rud.

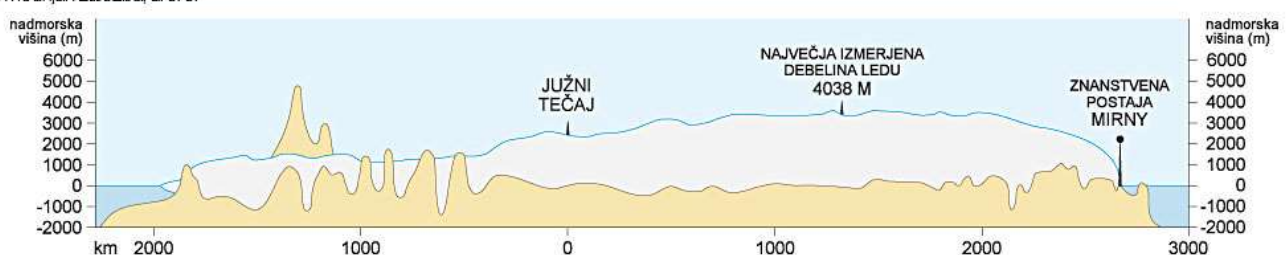
Radarske opazovalne postaje (za nadzor zračnih poti), meteorološke opazovalnice.

ANTARKTIKA

Najmanjša celina z otoki na jugu zemeljske oble in je skoraj v celoti prekrita s **celinskim ledom**.

Prerez Antarktike in debelina celinskega ledu

© Modrijan založba, d.o.o.

1. **najhladnejša celina**, celo leto so nizke temperature, ker:

- sončni žarki padajo pod majhnim kotom, šibko segrevajo površje
- pol leta sonce sploh ne vzide (**polarna noč**)
- sneg in led odbijata sončno energijo
- velika nadmorska višina
- oddaljenost od morja

2. **najbolj sušna celina** – pod 200 mm padavin (ledena puščava)

3. **najbolj vetrovna celina**

Nima stalnih prebivalcev, ne pripada nobeni državi.

Je življenjski prostor mnogih živali: rib (pingvini ...), sesalcev (kiti, tjujnji), ptic.

tjujnji

pingvini

kit

Izkoriščanje rud in energijskih virov je prepovedano.

Raziskovalne postaje, meteorološke opazovalnice, oskrbovalne baze

Vzroki taljenja polarnega ledu:

- globalno segrevanje zraka

Kakšne bi bile posledice, če bi se stalil polarni led?

- ogroženo življenjsko okolje polarnih živali
- dvig morske gladine
- ogrožena pristanišča, otoki, nižji deli ob obalah
- dodaten dvig temperature – ker se tali led, se sončna energija absorbira v zemljo in se ne odbija nazaj v vesolje